

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

IVRIS CANONICI|| SEV PONTIFICII|| PARTITIONES,||

Grégoire, Pierre

[Frankfurt], 1595

VD16 G 2996

1 De personarum co[n]sideratione ratione sexus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63677)

- p capit. licet 4. de translatio. episcop. capit. A s dicta glossa final. capit. transmissa, & te-
 rina, de his que sunt a prelat. sine consens.
 capit.
 q de qua in Clemen. 2. §. statumus, de statu
 monach. cap. 1. de supplen. neglig. prelat.
 lib. 1. tit. 10.
 r Gloss. fin. in cap. transmissa. de elect.
- t c. quod sicut, de electio. & de pallio. in cap. 1.
 2. cap. ad honorem, cap. ex tuarum, & toto
 titulo. de auctorita. & v. se pallii. & in ex-
 tranagante vnica. eod. tit.

PARTITIONVM IVRIS

PONTIFICII SEV CANONICI,
QVÆ INSTAR SYNTAGMATIS

specialis totius iuris Ecclesiastici sunt,

LIBER SECVNDVS.

DE PERSONARVM

consideratione ratione

Sexus.

TITVLVS PRIMVS.

CAPVT I.

Continuatio libri, quidue persona.

Xplicatis rebus, quæ hominum
 causa factæ & creatæ sunt, a ordi-
 nem constitutum persequen-
 tes, de personis, priusquam de
 iure, quod personis, debetur, b agamus,
 cum omne ius earum causa constitutum
 sit. c Hic personam pro homine accipi-
 mus, d omittis aliis significationibus de
 quibus alibi. e

SCHOLIA,

- a Genes. 1. c. 1. in pecudum, de vsur. libr. 22.
 P. tit. 1. §. in pecudum, de rerum diuis.
 b l. quid. m. referunt, 14. de iure codicillo.
 lib. 29. Pan. tit. 7.
 c l. 2. de statu homi. P. §. fin. de iure natura.
 gen. & ciuil. apud Iustin. neque causa sed
 persona succurritur, inquit Papinian. que
 meruit præcipuum fauorem. l. ex pluribus,

42. de administ. & peric. tut. lib. 26. P. tit.
 7. l. iustissime de adilitio, edict. Pandect.
 d vt titulo de iure personarum apud Iustin.
 C e nempe lib. 7. Syntagm. iuris. cap. 1.

CAPVT. II.

Diuisio prima personarum.

PRimam potro constituemus, qua nec
 antiquior sit, diuisionem personarum, a
 sexu, in masculos & fæminas, a & herma-
 phroditos: qui vtrumque sexum habent,
 eiusque appellatione nûcupantur, in quo
 prævalent. b Sunt & ratione vtriusque se-
 xus quidam, qui illis vti secundû naturam
 possunt: alii inualidi: atque isti vel frigidi,
 vel maleficiati, c castrati, Eunuchi, Spa-
 dones. d

SCHOLIA.

- a Genes. c. 1. ca. hac imago, 13. 33. 9. 5.
 b l. quaritur, 10. de stat. hom. Pand. l. sed est
 questum, 6. §. si. de liber. & posthu. lib. 28.
 titul. 2. l. repetundarum, 15. de testib. lib.
 E 22. Pandect. tit. 5. can. 3. si testes. §. herma-
 phroditus, 4. 9. 3.
 c c. 1. 2. 3. & toto tit. de frigi. & malef. lib. 4.
 tit. 15. l. in causis. de repudiis. li. 5. C. 11. 17.
 d can. si quis absiderit, can. hi qui se 55. dist.

Ff 2

titul. de eunuchis. libr. 4. C. titul. 42. vide A
 Nouellam Iustin. 142. Leonis 60. & que
 nos diximus. libr. 7. Syntagm. iur. tit. 2. de
 distinctione spadonum, & eunuchorum,
 vide & de illis atque de thlibis, in l. in le-
 ge Cornelia, 4. §. final. & l. 5. & 6. ad
 legem Cornelianam, de sicariis. libr. 48. Pan-
 dect. tit. 8.

CAPVT II.

1. Origo, exemplar & possessio personarum. B
 2. Mulieres inferiores viris.

Personarum ex sexu distinctio originem
 habuit a lege Dei, naturæ imposita, a
 Spadonum vero, Eunuchorum, vel abscif-
 forum, ex hominibus artificio, vel alia ac-
 cidentali causâ, ad imaginem suam fecit
 Deus hominem masculum, & fœmi-
 nam. b

Proinde ordo naturalis, vt fœmina sub-
 iiciantur viris, c quia caput mulieris vir:
 caput viri, Christus. d Et propterea in
 multis inferiores viris mulieres. e Iure-
 que Pontificio plura prohibentur illis,
 concessa tantum viris. Nullam enim ha-
 bent auctoritatem in viros. f Virilia officia
 non exercent, g nō possunt docere in Ec-
 clesia: h non possunt etiam abbatissæ mo-
 niales proprias benedicere, aut earū con-
 fessiones audire, nec legere publice Euan-
 gelium, aut prædicare, i aut subditos ex-
 communicare, k non sacra vasa continge-
 re, l non velare moniales, m nō iudicare, n
 aut honoribus publicis fungi, o non fide-
 iubere, p non accusare de criminibus pu-
 blicis, paucis exceptis: q non procuratri-
 ces esse, r non patrocinari pro alio in iu-
 dicio. s

SCHOLIA.

- a Masculum enim & fœminam fecit Deus,
 Genes. 1.
 b Genes. 1. Sapient. 2. 1. ad Corinb. 11.
 Diuus Augustinus in questionibus, ve-
 teris & noui Testamenti. questio. 106. ca.
 Mulier. ca. hac imago. ca. fin. 33. q. 5. quo-

modo autem intelligatur quod mulier non
 sit facta ad imaginem Dei, vide Diuum
 Thomam 1. secunda quest. 93. art. 4.

c ca. est ordo, & ca. satis, 14. & can. mulie-
 rem 17. can. Adam, 8. 33. q. 5. gloss. ordi-
 naria. ad cap. 46. Genesios Beda ad Colof-
 sen. cap. 3. Diuus Augustinus. lib. questio-
 num in Genesin. cap. 13.

d cap. satis hinc, 14. cap. cum Christus, 15.
 33. q. 5.

e idipsum & iure civili. l. in multis 9. de sta-
 tu homin. & ibi gloss. notat differentias &
 gloss. cum textu cap. noua quadam, 10. de
 pœnit. & remissio. libr. 5. tit. 38. vide &
 gloss. in l. fœmina, de regul. iur. P. & gloss.
 1. ad c. dilecta in Christo 12. de maiorina.
 & obed. natura etiam & nomen imbecil-
 liorem sexum fœminarum aperte docet, vt
 etiam exemplo pessimum visum fuerit, ap-
 pellatione fœminea velle masculum signi-
 ficare. l. si ita scriptum, 45. de legat. 2. fœ-
 mina namque forsitan a fœtu dicta, ex quo
 fœtus earum imbecilliores reddit, vnde in-
 ter animalia quorum sexus aperte non di-
 scernitur, fœminea dicta, minus robusta,
 vt in piscibus obseruatum apud Plinium,
 lib. 9. cap. 50. Idipsum & in plantis apud
 eundem, li. 2. c. 18. dum agit de Chama-
 leonte herba, vocat & idem, lib. 2. c. 101.
 luna sydus fœmineum ac molle, quod pro-
 prium mulierum, vt & fœtus generare, in
 l. 2. de indict. viduita. tollend. C. l. quari-
 tur. §. 1. de adilit. edict. Vir a virtute ani-
 mi, mulier a mollitie mentis ca. quod pro-
 posuisti 18. §. sed illud 32. qua. 7. latior ta-
 men aliquando appellatio fœminea, quam
 mulieris, cum mulier pro non virgine po-
 nitur, & pro corrupta: vt apud Alpia. in l.
 alioquin, 11. de contrah. emt. 9. l. ex emto.
 §. si quis virginem, de actio. emt. Pand.

f cap. mulierem 7. 3. qua. 5. præfertur qui-
 libet vir mulieri digniori l. 1. de senator.
 P. l. si de fid. instrument. P. Et vt ait Lu-
 cretius, lib. 5.

—Longe præstat in arte,
 Et solerti^{us} est multo gen^{us} omne virili.
 g can.

g. *can. infamis*, §. *tria*, 3. q. 7. *fœmina, de regul. iur.* l. 1. §. 1. *ad senatus cons. Velleia. P.* lib. 36. tit. 1.
 h. *ca. mulier* 23. *distinct. ca. mulier, de consecra. dist. 4. dicto ca. mulierem* 33. q. 5.
 i. *cap. noua quedam*, 10. *de pœnit. & remissio. cap. de monialibus*, 3. *de sentent. excommunicata. libro 5. titul. 39.*
 k. *c. dilecta*, 12. *de maior. & obediens. lib. 1. tit. 3.*
 l. *ca. sacratas, & ca. mulier*, 23. *distinct.*
 m. *ca. statuimus, causa* 20. q. 2.
 n. *ca. mulierem*, 34. q. 5. *l. cum prator, §. moribus, de iudic. P. l. fœmina, de regul. iur. l. fin. C. de arbit. nisi aliqua mulier nobilis, haberet inharentem suo feudo vel patrimonio iurisdictionem, in qua iudicaret ex consuetudine vel privilegio, ut in c. dilecta, & c. dilecti filii, de arburis.*
 o. *l. fœmine, de regul. iur. P.*
 p. l. 1. §. 4. *& fere toto titulo, ad senatus cons. Velleia. C. dicto ca. mulierem* 33. *quæst. 5.*
 q. *ca. de crimine*, 15. q. 3. *l. de crimine* 12. *qui accusare non poss. C. lib. 9. tit. 3.*
 r. *l. alienam, C. de procurator. nisi in casu legis, fœminas, eod. titu. P. aliquando tamen iure pontificio admittitur procuratrix, ut in cap. dilecta, de confirma. vti. vel inutili.*
 s. *can. Infamis, §. tria*, 3. q. 7. l. 1. §. *sexum, de postula. lib. 3. P. tit. 3. & ibi origo prohibitionis refertur ad Caiam Affraniam impudicam mulierem, de qua & tractat Valerius Max. lib. 8. cap. 3.*

rem dixerit, vel probatus fuerit lib. 2. C. tit. 43. de his qui veniam ætatis impetrauerunt. lib. 2. C. tit. 45. qui ætate se excusant lib. 5. C. tit. 68. qui ætate vel professione se excusant lib. 10. C. tit. 49. de ætate ineuntium officia lib. 1. iuris. orientalis bona fidei, in constitutione prima Alexii Comneni.

C A P V T I.

Ætatum distinctio.

VT intelligant, facilius iuxta propositum scopum harum institutionum parum in iure pontificio exercitati, quomodo ætates personarum distinguantur: volui pauca ex aliis cum nostro iure conferre, quæ non sunt omnino aliena sed veluti necessaria. Natura, ex temporum & annorum lapsu, quandam inter personas distinctionem constituit obseruandam, vbi & status ætatis hominis constituitur, a & diuersa eius consideratio. Quare & ætates varie a philosophis, medicis, legislatoribusque distinctæ, habita ratione negotiorum, quæ ætatum varios terminos constitui suaserunt. b Iurisconsulti considerant in genere tres metas ætatis: pueritiam, iuuentutem, & senectutem. c Pueritiã plenam in fauorabilibus, prorogant ad 18. vsque annum, d vbi & plena pubertas ponitur. e Intra fines huius plenæ pueritiæ tres distinguuntur aliæ minores ætates: & ponitur infantia & infans, vsque ad septennium a natiuitate. f Postea sequitur a septennio pueritia & puer, impubes & pupillus iurisconsultis, b vsque ad 12. annum in fœminis, & ad 14. in masculis, quo tempore dicuntur puberes, i & adulti. k Puberes tamen iure pontificio, quod pertinet ad nuptias incundas, non annorum numero sed ex potentia generandi citius aut tardius iudicantur. l At puberes respectu maioris ætatis, minores 25. annis, vel absolute minores, dicuntur. m Item adulti & eorum ætas adulta. n Postquam vero 25. attigerint annum, dicuntur maiores. o Et legitimæ ætatis quæ in 25. anno constituitur. p Post 25. annum accedit iure

Ff 3

DE DIVISIONE SEV
 DISTINCTIONE PERSONARUM, RATIONE ÆTATIS, A
 TIT. II.

a Huc referri possunt quæ ætatem considerant ut existat titulus, de ætate & qualitate ordine præficiendorum lib. 1. decretalium tit. 14. & lib. 1. Sexti. tit. 10 & in Clement. lib. 1. tit. 6. titulus de responsatione impuberum lib. 4. decretalium tit. 2. & libro quarto, Sexti. titul. 2. de Minoribus 25. annis lib. 4. pandect. tit. 4. Si minor femaio-